

Sata vuotta edunvalvontaa Rauman seudulla

1917-2017

Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry:n juhlajulkaisu

pro

Sisällysluettelo:

- 2 **Petri Marttinen** – Yhdistyksemme on vireä ja hyvin toimiva edunvalvoja
- 3 **Jorma Malinen** - Yhdistystoiminnassakin suuruus tuo voimaa
Kari Koski – Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry 100 vuotta
- 4 Rauman Teknikko ja Työnjohtajayhdistys r.y.:n ensiaskeleet vaikeina sotavuosina
- 5 Rauman Teollisuusteknikkojen Yhdistys r.y. edunvalvojana vuodesta 1937
- 6 Rauma-Repolan Tekniset irtautui omaksi työpaikkayhdistyksekseen vuonna 1978
- 7 Suomi pääsi 1980-luvulla talouden nousukiitoon ja alistui jälleen 1990-luvulla sodan jälkeisen historian synkimpään lamaan - ammattiyhdistystoiminta jatkui Rauman seudulla virkeänä
- 8 Teollisuustoimihenkilöissä naiset vähitellen enemmistöön
- 9 Uusi vuosituhat yhdisti tekniset ja teollisuustoimihenkilöt Raumanmeren Toimihenkilöt ja Rauman Seudun Toimihenkilöt yhteen vuonna 2010
- 10 Toimintaa nuorisosta senioreihin
- 11 Yhteisvoimin katse tulevaisuuteen
- 12 **Petri Varjonen** - Ammattiyhdistysliike niin kansallisen kuin kansainvälisen oikeuden mukaisuuden ja ihmisarvoisen työelämän puolustaja
- 13 Valokuvia vuosien varrelta
- 14-15 Kiitos ilmoittajillemme!
- 16 INFO

pro

Julkaisija: Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry.
Toimitus: Tekstituottamo Sanainen
Taitto: Kaisa Hyvärinen
Kuvat: Asko Tanhuanpää ja arkisto
Painos: 500 kpl
Painopaikka: Rauman Painopiste 2017

Etusivun kuvat: Prolaiset Kuunari Ihanalla
Karhuviestin vauhdissa mukana

Yhdistyksemme on vireä ja hyvin toimiva edunvalvoja

Historia

Yhdistyksemme nyt 100-vuotinen historia pitää sisällään monia maailmaa ja työelämää mullistaneita tapahtumia: 1. maailmansota, Suomen itsenäistyminen, 2. maailmansota, liittojen ja keskusjärjestöjen muodostumiset sekä taloutta koetelleet kriisit, lamat ja taantumukset. Toisaalta taloudessa on ollut myös nousukausia ja pitkiä vakaita aikoja, joiden onnistumista ammattiyhdistysliike on omalla toiminnallaan ollut edesauttamassa. Yhdistyksemme on selvinnyt ja muokkautunut kaiken tämän myllerryksen keskellä, toimittaen samalla tärkeintä tehtäväänsä eli jäsentensä etujen ajamista.

Kuluneen sadan vuoden aikana liitot ja keskusjärjestöt jäsenineen ovat neuvotelleet ja taistelleet meille lukemattoman määrän työntekijän asemaa ja työelämää parantavia asioita. Näistä esimerkkeinä mm. 8 tunnin työpäivä, 40 viikkotyötuntia, vuosiloma, äitiysloma ja sairausajan palkka.

Kaikki nämä sadan vuoden aikana neuvotellut ja taistellut etuudet ja työelämän parannukset tuntuvat nyt olevan vaikalaudalla työnantajapuolen ja maan hallituksen toimesta. Työntekijöiden olisi viimein aika herätä puolustamaan omia etujaan järjestäytymällä niin liitto- ja yhdistys- kuin työpaikkatasollakin.

Tämän päivän tilanne

Vaikeiden aikojen jälkeen Rauman seudulla alkaa näkyä valoa tunnelin päässä. Teollisuus ja muukin yritystoiminta on kovaa vauhtia elpymässä, kiitos Rauman kaupungin aktiivisten toimien entisen telakan alueella ja Lakarin teollisuusalueella. Uusia yrityksiä ja sitä myötä työpaikkoja syntyy Rauman seudulle.

Kokoomayhdistyksemme on tänään vireä ja hyvin toimiva noin 1100 jäsenensä edunvalvoja. Jäsenistömme alakohmainen pirstoutuneisuus aiheuttaa haasteita edunvalvonnassa ja kaikkia kiinnostavan toiminnan järjestämisessä. Järjestämme jäsenillemme monipuolisesti edunvalvontaan, virkistytymiseen ja yhteishengen kohottamiseen suunnattuja tilaisuuksia.

Yhdistyksen jäsenmäärän kehitys on viime vuosina ollut negatiivista. Tähän tilanteeseen toivomme parannusta uudelleen virkistyneellä yhdistyksen nuorisotoiminnalla, Raumallakin hyvään alkuun saadulla opiskelijatoiminnalla ja uusien jäsenien hankinnalla.

Tulevaisuus

Ay-liikkeen ja samalla yhdistyksemme tulevaisuus on mielestäni murrosvaiheessa. Suuret ikäpolvet ovat osittain jo lähteneet tai ovat kovaa vauhtia lähdyssä eläkkeelle ja nuorten kiinnostus ay-toiminnasta, sen perinteisessä muodossa, ei ole kovin suurta. Ay-toiminta joutuu kilpailemaan ihmisten vapaa-ajasta, perheen kanssa vietetyn ajan ja muiden harrastusten kanssa. Aktiivisten toimijoiden saaminen toimintaan mukaan on monin paikoin haasteellista.

Ay-liikkeen pitäisi aktiivisesti viedä tietoutta nuorille jo kouluihin ja tässä toiminnassa on liitossa päästy jo hyvään alkuun. Nuoret pitäisi ottaa aidosti keskusteluihin mukaan miettimään sitä, millaista ay-toiminnan kuuluisi tulevaisuudessa olla.

Ay-toiminnan merkitys on tulevaisuudessa yhä tärkeämpää, jotta pystymme ylläpitämään vastavoiman työnantajien sanelupoliitikalle.

Lopuksi vielä suuret kiitokset yhdistyksemme ja sen edeltäjien aktiiveille ja jäsenille, jotka ovat mahdollistaneet tämän hienon yhdistyksen jatkumisen koko tämän 100-vuotisen historian ajan. Toivottavasti toiminta jatkuu vielä pitkälle tulevaisuuteen!

Petri Marttinen

Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry.
Puheenjohtaja

Yhdistystoiminnassakin suuruus tuo voimaa

Pron yhdistyskentässä on noin 250 yhdistystä. Ne ovat rakenteeltaan, kooltaan ja toiminnaltaan hyvinkin erilaisia. Ikähaarukkin on laaja. Satavuotiaita yhdistyksiä on kuitenkin varsin vähän, koska toimihenkilöiden aktiivinen edunvalvonnallinen järjestäytyminen ajoittuu sotien jälkeiseen aikaan, erityisesti 1960-luvulle. Alkuperäiset liitotkin ovat ehtineet vaihtaa nimeään monien yhdistymisten tuloksena. Samoin on käynyt monille yhdistyksille. Pro on kannustanut pieniä järjestöjä yhdistymään isommiksi kokonaisuuksiksi niissä tilanteissa, joissa se toiminnallisesti ja edunvalvonnallisesti on järkevää. Isojen yhdistysten voimavarat mahdollistavat jäsenille enemmän toimintaa ja vahvempaa edunvalvontaa.

Edunvalvonta on joukkuelaji, siksi yhdistysten kannattaa tehdä asioita yhdessä, vaikkei mitään yhdistymisasikeita olisikaan. Esimerkiksi monet jäsentilaisuudet ja jäsenhankintatilaisuudet tulevat edullisemmiksi, kun niitä järjestetään yhdessä.

Yhdistykset ovat liiton tärkein voimavara. Monesti sanotaan, että ketju on juuri niin vahva kuin sen heikoin lenkki. Ammattiliiton vahvuus ei ehkä kuitenkaan rakennu samalla tavalla. Tosiasia on kuitenkin, että mitä vahvempia ja aktiivisempia järjestöt ovat, sitä vahvempi ja aktiivisempi on myös liitto. Yhdistykset ovat lähellä ihmisiä ja heidän mielikuvansa ay-liikkeestä syntyy median lisäksi myös oman yhdistyksen toiminnan kautta.

Niin kuin työ on murroksessa, on myös järjestäytyminen murroksessa. Nuorilla on erilainen mielikuva järjestäytymisen merkityksestä kuin meillä iäkkäämmillä. Yhdistyksillä ja liitolla on tärkeä tehtävä uudistaa nuorten mielikuvia tukevaksi. Meille toimihenkilöys on ollut merkityksellistä, mutta nuoret mieltävät itsensä ja haluavat olla arvostettuja asiantuntijoita. Liiton mielikuvaa ollaan tähän suuntaan luotsaamassa. Toivottavasti myös yhdistykset lähtevät tähän mukaan. Nuorissa on myös 100-vuotiaan yhdistyksenne tulevaisuus.

Sydämelliset onnittelet elinvoimaiselle yhdistyksellenne.

Jorma Malinen

Puheenjohtaja
Ammattiliitto Pro

Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry 100 vuotta 2017

Rauman kaupungin ja omasta puolestani onnitelen lämpimästi 100-vuotiaasta Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry:tä.

Muistamani mukaan en ole aikaisemmin kirjoittanut tervehdystä ammattijärjestön 100-vuotisjuhlajulkaisuun. Sata vuotta on todella pitkä aika ja siinä ajassa myös maailma on muuttunut täydellisesti. Kun ammattiliiton paikallisosasto pääsee sadan vuoden ikään, osoittaa se paitsi muuntautumiskykyä myös erityistä sitoutumista ja uskollisuutta jäsenistöltä. Se että järjestöllänne on Rauman kokoisessa kaupungissa 1100 jäsentä, osoittaa myös sitä, että jäsenistönne on ollut ja on tänä päivänäkin tyytyväinen yhdistyksenne toimintaan.

Kuten kaikki tiedämme, myös Suomi täyttää tänä vuonna 100 vuotta. Rauman kaupunki puolestaan täyttää 575 vuotta.

Rauma on aina ollut ja aikoo vastaisuudessaakin olla merkittävä teollisuus- ja merikaupunki.

Kaupungissamme ja satamassamme ollaan parhaillaan toteuttamassa tai lähitulevaisuudessa aloittamassa yhteensä noin 600 M€:n investoinnit. Kun yrityksemme investoivat, tuo se mukanaan myös satoja uusia työpaikkoja ja samalla hyvinvointia kaupunkiimme.

Uskon, että Rauman kaupungin tavoitteet ja panostukset elinkeinoelämän kehittämiseksi ja monipuolistamiseksi tukevat myös yhdistyksenne pitkän aikavälin tavoitteita.

Rauma ja koko Rauman seutu uskoo tulevaisuuteen. Toivon, että myös 100-vuotias yhdistyksenne ja erityisesti yhdistyksenne jäsenet uskovat tulevaisuuteen.

Rauman kaupungin ja omasta puolestani toivotan yhdistyksellenne ja jäsenistöllenne menestystä arvokkaassa työssänne myös seuraavalle vuosisadalle.

Kari Koski

Rauman kaupunginjohtaja

Rauman Teknikko ja Työnjohtajayhdistys r.y.:n ensiaskeleet vaikeina sotavuosina

1917

Yhden merkittävän, nyt vuosisadan toimineen ammattiyhdistyksen taival alkoi Rauman Teollisuusvirkaillijain yhdistyksen perustamisesta vuonna 1917. Samana vuonna Suomi itsenäistyi, juhlien tänä vuonna 2017 sadan vuoden itsenäisyyttään. Yhdistys perustettiin ja toiminta alkoi varsin vaikeaan kahden sodan aikaan. Suomen sisällissota käytiin Suomen hallituksen ja sitä vastaan kapinoineen Suomen kansanvaltuuskunnan johtamien joukkojen välillä 27. tammikuuta – 15. toukokuuta 1918. Samaan aikaan, vuosina 1914 - 1918, käytiin ensimmäinen maailmansota. Sisällissota oli osa ensimmäisen maailmansodan aiheuttamaa valtiollista ja yhteiskunnallista murrosvaihetta koko Euroopassa. Huolimatta sodan aiheuttamasta kansan hajautumisesta ja ankeista sotavuosista, otettiin yhteisvoimin nyt satavuotiaan raumalaisen ammattiyhdistyksen ensiaskeleet.

Tapahtumaa edelsi keskustelu teknikko- ja työnjohtajayhdistyksen perustamisesta. Työnjohtajien asema koettiin huonoksi ja palkkakysymykset ongelmallisiksi. Turkuun aiemmin perustettu yhdistys sääntöineen oli hyvänä mallina toiminnalle, kuten myös Kotkan Teollisuusvirkaillijoiden yhdistys, jonka sääntöjä raumalaiset perustajat päättivät ruveta noudattamaan 26.5.1917 perustetussa Rauman Teknikko ja Työnantajayhdistyksessä. Heinäkuun 1. – 2. päivinä vuonna 1917 tuli päätökseksi, että oli perustettava koko maata käsittävä teollisuusvirkaillijain liitto, johon kuuluivat eri tahoilla maata jo toimivat yhdistykset. Liiton nimeksi tuli Suomen Teollisuusvirkaillijain Liitto – Finland Industri Funktionäres Förbund. Rauman Teknikko ja Työnjohtajayhdistys otti 9.7. näin nimekseen Rauman Teollisuusvirkaillijain Yhdistys r.y. – Raumo Industrifunktionärs Företag.

Yhdistyksen perustajina toimivat sähköteknikko Aug. Paatero (puheenjohtaja), insinööri Kaarlo Suomalainen, kasööri Aug. Wik, sähköteknikko Emil Wuorilehto, höyläämötyönjohtaja Albin Hollming, kenkätehtaan työnjohtaja Frans Leino, sähköteknikko Emil Ludvig Eriksson ja varalle nahkatehtaan työnjohtaja Axel Korhonen sekä teknillisen tehtaan työnjohtaja Bertel Janzon.

Ensimmäiset naiset mukaan 1918

Palkkakysymysten lisäksi vauhditettiin huoltokonttorien perustamista, perustettiin kirjasto tydyttämään jäsenistön ammattikirjallisuuden tarvetta sekä pyrittiin lehdissä julkaistuilla kirjoituksilla saamaan ”kaikki täkäläiset teollisuusvirkaillijat sukupuoleen katsomatta liittymään yhdistykseen”. Ensimmäisen naisjäsenen liittymisestä lausui johtokunta tyytyväisyytensä. Muiden muassa oli kassaneiti Maissi Korhonen liittynyt yhdistykseen vuonna 1918. Häntä voidaan pitää yhdistyksen ”kantaäitinä”. Jäseniä vuoden 1918 alussa oli 59, jäsenmaksu oli 1 markkaa kuukaudessa. Alusta alkaen yhdistyksen toiminta oli vilkasta, varojen keruuta, virkistystä, tiedotusta, huveja, iltamia, joissa soittoa ja laulua, runonlausuntaa ja karkeloa. Ompeluseura Sarastuksen tuotteita kaupattiin myyjäisissä.

Sotien aikainen yhdistystoiminta hiipui... ja syttyi jälleen liekkeihin

Ensimmäinen ja myöhemmin toinen maailmansota, vuosina 1939–1945 käyty maailmanlaajuinen konflikti ja siitä seurannut lama aiheuttivat yhdistystoiminnan hiipumisen. Vähitellen yhdistys toisensa jälkeen lakkasi kokonaan toimimasta. Myös Raumalla jäsenmäärä putosi, ollen vuonna 1920 vain 40. Vuonna 1921 alkoikin yhdistyksen ”hiljaisuuden”

kausi. Järjestäytymiselle ei ollut merkitystä, ihmisillä oli täysi tekeminen edes siedettävien elinolojen säilyttämisessä. Yhteistyö työnantajapuolen kanssa oli vaikeaa.

Kaikesta huolimatta lainsäädäntö kehittyi. HTY eli Henkisen Työn Yhtymä perustettiin valtakunnalliseksi yhteiseksi organisaatioksi liitoille. Työehtosopimuslaki astui voimaan 1924 ja laki työriitojen sovittelusta 1925. Vuonna 1944 perustettiin uusi keskusliitto, Henkisen Työn Keskusliitto HTK, jonka jäsenjärjestöistä yksi oli Suomen Teollisuusvirkaillijaliitto, ja joka sai tehtäväkseen järjestää kaikki henkisen työn tekijät taisteluun yhteisten etujen turvaamiseksi. Kytevä hiillos syttyi Raumallakin liekkeihin, kun 16.9.1945 yhdistys herätettiin jälleen henkiin pitkän hiljaiselon jälkeen.

Toiminta jatkui nimellä Rauman Teollisuusvirkaillijat r.y. Jäsenmäärä oli vuoden 1945 lopussa jo 125. Seuraavina vuosina jäsenmaksujen korotusten vuoksi jäsenmäärä aleni, mutta toiminta jatkui sitkeänä. Yhdistyksen jäseniksi otettiin sukupuoleen katsomatta eri aloilla palvelevia Suomen kansalaisia, kuten työnjohtajat, konttoristit, piirustajat, varastonhoitajat, insinöörit, johtajat, metsäherrat ym.

Historiaa tutkivalle aukeaa yhden suomalaisen ammattiyhdistystoiminnan synty, hiipuminen sekä elpyminen ja sitkeys sodan runtelemassa Suomessa.

”Nämä vaiheet ovat osa suomalaista työmarkkinapolitiikkaa, osa naisen historiaa, osa raumalaista elämänmuotoa”

Rauman Teollisuusteknikkojen Yhdistys r.y. edunvalvojana vuodesta 1937

Ennakkoluulottomat ja kaukonäköiset perustajajäsenet kokoontuivat 3.10.1937 tekniikko Tauno Tannerin johdolla perustavaan kokoukseen, jonka tuloksena perustettiin Rauman Teollisuusteknikkojen Yhdistys, joka liittyi jäseneksi Suomen Teollisuusteknikkojen Liittoon. Virikkeen yhdistyksen perustamiselle olivat antaneet Tampereen Teollisuusteknikkojen Yhdistys sekä Suomen Teollisuusteknikkojen Liitto. Yhdistyksen perustajina toimivat W.E. Heiniö (puheenjohtaja), S. Tommila (varapuheenjohtaja), jäsenet J. Laulainen, Y. Länkälä, K. Palomäki, T. Tanner ja varalle U. Aromäki ja H. Piha.

Yhdistyksen tehtävä oli toimia jäsenistönsä taloudellisia ja sosiaalisia asioita valvovana etujärjestönä. Esim. vuonna 1944 olivat keskeisinä aiheina kone- ja sähköpuolen palkkaus sekä työnjohtajien saattaminen työaikalain alaisiksi. Vuonna 1946 yhdistyksen yhteyteen perustettiin naisjaosto. Yhdistys pyrki alkuvuosikymmeninä valistamaan jäsenkuntaansa, hankki varoja yhdistyksen toimintaan ja vahvisti toimintaansa sekä sen edellytysten parantamista.

Nimenmuutoksia ja sotien jälkeistä vireytymistä

Rauman Teollisuusteknikkojen Yhdistykseen liittyi 8.11.1946 Rauman Teollisuustyönjohtajat r.y. ja pian sen jälkeen 20.2.1949 yhdistyksen nimi muutettiin Rauman Teknilliset Toimihenkilöt r.y.:ksi. Toisen maailmansodan jälkeisen hiljaiselon päätyttyä toiminta alkoi vireytyä ja jäsenmäärässä tapahtui huomattavaa kasvua. Yhdistystoiminta viritettiin jo sodan loppupuolella ja vuonna 1945 aloittivat Suomen Teollisuusteknikkojen Liiton jäsenet ensimmäisen työtaistelunsa taloudellisten etujensa ajamiseksi. Samana vuonna solmittiin työnantajaliiton ja vasta perustetun STTK:n välille ensimmäinen yleissopimus.

Ensimmäinen naisjäsen liittyi yhdistykseen vuonna 1948, jolloin jäsenmäärä oli runsaat 150. Satakunnan piirin toiminta alkoi vuonna 1954.

Ammattiyhdistykset kokivat edunvalvontayhdistyksenä vaateliaita ja toimeliaita vuosikymmeniä sotien jälkeisessä Suomessa. Toisen maailmansodan jälkeen talous oli kriisissä, sotakorvaukset veivät suuren osan vientipotentiaalista, mutta toisaalta vauhdittavat teollistumista ja vientiä Neuvostoliittoon. Vienti käynnistyi 1960-luvulla myös länteen.

Vuonna 1970 yhdistyksen nimeksi tuli Rauman Tekniset r.y. Vuosikymmen alkoi lakkovuotena ja jatkui samaan tahtiin. Erityisen raskaina koettiin telakkateollisuuden vaikeudet myös Raumalla. Tarpeellisenä ratkaisuna yhdistyksen voimien kokoamiselle osoittautui 70-luvulla oman toimitilan hankkiminen, jonka osto lisäsi aktiivisuutta ja yhdistyksen taloudellista vakautta ●

Nainen aikansa harvinaisuus Rauman Teknisten riveissä

Oras Oy:ssa 1974 työuransa aloittanut ja Rauman Teknisiin vuonna 1975 liittynyt **Pirkko Filppula** aloitti jo 1978 aktiivuransa mm. hallituksen jäsenenä ja jäsensihteerinä, tänään täytyykin 43 vuotta työuraa ja 40 vuotta aktiivina!

- Vain kahdet yt:t, nekin vasta 2007 ja 2012, muistelee Pirkko. Jälkimmäisissä sai lähtöpassin muutama kymmenen toimihenkilöä. Vahvan ja vakavaraisen yrityksen palkkalisloilla on ollut hyvä olla. Kun vierellä on kulkenut ystäviä ja samanhenkisiä toimijoita on jaksanut olla ay-toiminnassa mukana. Nykyään Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry:ssä koulutussihteerinä aloittava Pirkko on tyytyväinen elämäänsä.

- Muistan olleeni usein ainoa nainen Teknisten riveissä. Useasti myös se kokousten ja tilaisuuksien kahvinkeitäjä, naurahtaa Pirkko. Hieman huolissani olen siitä, että nuoria on nykyään vaikea saada toimintaan mukaan. Tulevassa koulutusvastuussani pyrimmekin sellaiseen koulutustarjontaan, joka kiinnostaa myös nuoria.

Raimo Vuoristo vihki yhdistyksen lipun 1987.

Mauno Salo kantajana, Pirkko Filppula ja

Pekka Kuromaa airueina.

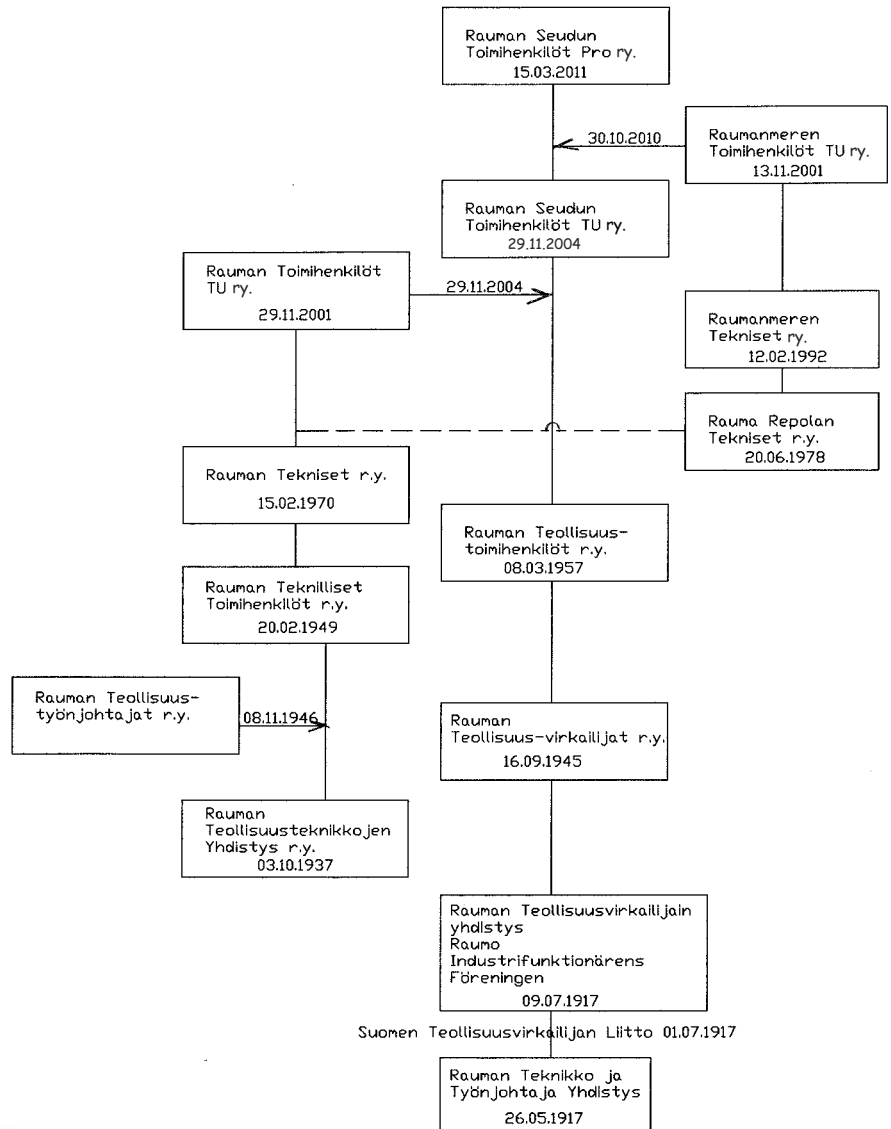
Rauma-Repolan Tekniset irtautui omaksi työpaikkayhdistyksekseen vuonna 1978

Työpaikkaosastot tulivat tarpeellisiksi jo 70-luvun alussa Raumallakin. Niitä alettiin perustaa ensiksi yrityksiin, joissa oli yli 30 jäsentä. Rauma-Repolan Tekniset r.y. eriytyikin vuonna 1978 Rauman Teknisistä omaksi työpaikkayhdistyksekseen. Vuonna 1992 Rauma-Repolan Tekniset muutti nimensä Raumanmeren Tekniset r.y.:ksi. Sähkömiehenä vuonna 1970 Rauman Telakalla työuransa aloittanut **Jari Toivonen** on ollut jäsenenä Rauma-Repolan Teknisissä vuodesta 1978. Aktiivitoiminnan alettua 1988 hän oli siirtynyt Rauma-Repolan vanhalle sellu- ja paperitehtaalle, jossa kolme paperikonetta pauhasi ja työttömyys oli nollassa. Neuvottelukumppaneiden kanssa asiat sujuivat. Työpaikkayhdistys toimi jouhevasti, samanmielinen työporukka samassa yrityksessä.

- Tehdas pysäytettiin aina juhlapyhiksi ja tämä prosessi työllisti. Vasta 80-luvun taitteessa alkoivat hankaluudet, kun pysäytuksista luovuttiin. Vuonna 1990 koko sellutehdas loppui ja sen myötä 1992 saha, muistelee myös luottamusmiehenä toiminut Jari. Nämä loput tiesivät lähtöä yli viidellesadalle – iso isku Raumalle. Perustettava Metsä-Botnia työllisti parisenkymmentä irtisanotuista. Paperikone 3 pysäytettiin vuonna 2013 ja telakka loppui vuonna 2014 – Jari jatkoi ja siirtyi UPM:stä eläkkeelle vuonna 2015.

- Saamaristi sohlaamista ja kokouksia ja tapahtumia siellä sun täällä, hymähtää Jari, joka toimi vuoteen 2010 asti Rauma-Repolan Teknisten ja nimen muuttuessa Raumanmeren Toimihenkilöiden sihteerinä sekä rahastonhoitajana, ja jatkaa tänäkin päivänä Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry:n taloudenhoitajana. Mainittakoon, että mies aloitti aikanaan Rauman Teknisissä ruskamatkailun. Suositut matkat jatkuvat nykyisin nimellä "Rautaiset Reissaajat" ●

Ammattiyhdistyksen satavuotinen tie Rauman seudulla vuodesta 1917 nykyisyyteen

Miten ratkaisisin nykyisen työttömyysongelman?
 Komennus yhteen pöytään neuvottelemaan tosissaan, vastaa pitkän linjan ay-aktiivi Jari Toivonen.

Suomi pääsi 1980-luvulla talouden nousukiitoon ja alistui jälleen 1990-luvulla sodan jälkeisen historian synkimpään lamaan

- ammattiyhdistystoiminta jatkui Rauman seudulla virkeänä

Suomessa vapautettiin 1980-luvulla rahamarkkinoita ja maassa vallitsi voimakas taloudellinen nousukausi, jota kesti koko vuosikymmen. Nousukautta seurannut pankkikriisi 1990-luvulla ajoi kansantalouden sodan jälkeisen historian synkimpään lamaan, jonka merkit näkyivät vielä 2000-luvulla. Rakennemuutos oli varsin merkittävä Rauman seudullakin, työllisyys ei parantunut ja sopimustoiminta pirstoutui. Epätyyppillisistä työsuhteista tuli arkipäivää. Suuriin muutoksiin liittyivät myös lakonuhat ja lakot sekä lisääntyvä työttömyys. Vuosikymmenien varrella päällimmäisenä huolenaiheena Rauman seudulla olivat telakkateollisuuden ajoittaisten hankaluuksien lisäksi omistajan vaihdokset yrityksissä sekä vaikea työllisyystilanne myös teknisten keskuudessa. Murhetta talouselämään ja työllisyyteen toi vuosikymmenen alku, kun kaiken jo vellovan laman keskellä Rauma-Repolan sellu- ja sahatehtaat lopetettiin vuonna 1992. Lopetus koski paria kymmentä toimihenkilöä.

Edunvalvontayhdistysten toiminta paisui ja jäsenmäärien kasvaessa syntyi tarvetta myös erilaisille toimikunnille, kuten huvi-, jäsenhankinta-, koulutus- ja tiedotustoimikunnille. Jäsenkunnan valistaminen, huvi- ja virkistystilaisuuksien järjestäminen ja varojen hankinta lisääntyi. Rauman Tekniset r.y. hankki toiminnan tueksi oman toimitilansa, **Ahteentuvan**, jossa myös Rauma-Repolan Tekniset, myöhemmin Raumanmeren Toimihenkilöt kokousteli vuokralaisena jonkin aikaa.

Ammattiyhdistystoiminta tarjosi niin lama-ajalla kuin nousussakin Rauman seudulla jäsenilleen turvallisuutta ja tukea työpaikoilla esiintyvien hankaluuksien hoidossa ja toisaalta jäsenille suunnattu koulutus- ja virkistystoiminta oli tuiki tärkeä arjen katkaisija. Osallistuminen erilaisiin tapahtumiin olikin vilkasta.

Björn Silvendoin – opiskelijäsenestä aktiiviksi

Yksi Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry:n entisistä aktiiveista, nykyinen toiminnan tarkastaja **Björn Silvendoin**, paremmin Bobina tunnettu Rauman Telakalla vuodesta 1972 laivanrakennusteknikkona ja runkosuunnittelijana toiminut mies, on innokkaana tutkinut ja kerännyt tietoa myös tämän juhlaulkaisun historiikkiin.

- Opiskelijajäsenyys alkoi Teknisten liitossa jo ennen varsinaista jäsenyyttä, myös nykyään opiskelija voi olla jäsenenä valtakunnallisessa liitossa, kertoo Bobi. Hänen aikanaan telakka Hollming Oy työllisti parisen tuhatta henkilöä ja Rauma Repola noin 4500. Varsinainen "laivakonkari" saa tilaisuuden lausua kysymyksensä raumalaisen telakkateollisuuden hautajaisista 2014;
– Miksi Suomessa ainoa tuottava telakka lopetettiin?

Bobi tuli yhdistystoimintaan mukaan 90-luvun alussa, ensin vapaa-ajan toimikuntaan ja sittemmin johtokuntaan sihteeriksi, jona hän pitkään toimikin aina vuoteen 2008 asti. Aktiivina hän on luostanut paikkansa paikallisessa toiminnassa, ollen mukana aina niin vakavissa kuin hauskoissakin tapahtumissa. Hauskat Halloween-henkiset tuparit Nortamontuvalla vuonna 2004 tulevat Bobin mieleen hetimiten, kun kyse tulee mieleenpainuvimmista tapahtumista ay-uralla. – Oliko vielä joku sataman tueksi järjestetty lakkokin Antti Rinteen aikana...

Bobi on mukana monessa, kenelläpä olisi enemmän mielenkiintoa yhdistysten historiaankin. – Kiitos avusta juhlaulkaisun aineiston keräämisessä!

Ay-historian iloiset "voimanaset" (vasemmalta) Aulikki Müller, Leila Santala, Irma Siltanen, Eeva Lavanto ja Aila Kurikka.

Teollisuustoimihenkilöissä vähitellen naiset enemmistöön

Teollisuustoimihenkilöiden alkuun miesvaltainen jäsenistö muuttui vähitellen naisvaltaiseksi. Puolet jäsenistöstä oli jo 50-luvulla naisia. Rauma-Repolan telakalla työskennellyt **Leila Santala** liittyi vuonna 1963 Rauman Teollisuustoimihenkilöihin, ja seuraavana vuonna **Eeva Lavanto**. Vuonna 1976 yhdistys sai uudeksi jäsenekseen **Aila Kurikan**, joka toimi Rauma-Repolassa työpaikkaosaston puheenjohtajana. Työpaikkaosastot tekevät edelleenkin tärkeää edunvalvontatyötä työpaikkatasolla tukien luottamusmiestä tämän tehtävissä. Aila ja Eeva vetivät mm. yhdistyksessä huvitoimikuntaa. Eeva toimi pitkään myös taloudenhoitajana. Vuosien haave omasta toimistosta toteutui, kun vuonna 1981 ostettiin 3 huonetta ja keittiön käsittävä huoneisto **As Oy Prehuntulista**, Rautatienkatu 3

- Huvitarjonta kiinnosti jäseniä. Aina löytyi tarpeellinen määrä osallistujia, muistelevat naiset. Yhdistyksen talous oli tiukalla, joten huvituksiin käytettiin varoja huomattavasti nykyistä vähemmän. Huvi- ja virkistystilaisuuksien järjestäminen onkin ollut alusta alkaen toimintaa, joka on kaivannut erityisen työryhmän valitsemista tehtävään. Myöhemmin yhdistykseen perustettiin jäsenhankinta-, koulutus- ja tiedotustoimikunnat. Muiden toimintojen tehostaminen toimikuntien avulla ei ottanut tuulta purjeisiin, kun kokeiltiin esimerkiksi edunvalvontatoimikuntaa.

Irma Siltanen liittyi jäseneksi vuonna 1972 ja hän toimi vuodesta 1986 alkaen pitkään puheenjohtajana. Lihajalostamo Erkki Aalto Oy:ssä työskennellyt nainen vaikutti myös piiriin puheenjohtajana. "Makkaratehtaalta" Irma muistaa 70-luvun alun elintarvikelakon, joka johtui sopimuserimielisyyksistä ja joka ei saanut liittoa tuekseen. **Aulikki Müller** vaikutti varsin aktiivisesti myös yhdistyksen ulko-

puolella mm. liittovaltuuston jäsenenä ja luottamusmiehenä yli 30 vuotta vuodesta 1970 alkaen. Hän muistaa yleissopimusalan työtaistelun 80-luvun alussa – palkoista oli kyse, ja lakkoilu johtikin palkankorotuksiin, taulukkopalkat Raumalla nousivat lähes 20%. Lakon jälkeen havaittiin koko maassa työnantajan painostustoimenpiteitä ay-aktiiveja kohtaan.

- Mitä näiltä ajoilta on jäänyt mieleen - ainakin se, että moni asia koettiin poliittisena, kuten myös ay-toiminta. Nykyään se ei sitä liiemmin ole, pohtivat naiset.

Puoluepolitiikka tuli vahvasti mukaan ay-toimintaan 70-luvun lopulla. Se veti ihmisiä

puoleensa ja tämä näkyi myös osallistujamäärissä eri tilaisuuksissa. Jo 60- ja 70-luvuilla koulutettiin luottamusmiehiä ja jäsenistöä. Kurssien ja jäseniltojen uusina teemoina olivat 80-luvulla mm. ihmissuhteet, luova toiminta ja hyvinvointi. Jäsenhankintakampanjoinnilla pyrittiin edistämään ammatillista järjestäytymistä. Vuoteen 1967 asti jäsenmäärä pysyi alle sadan, kun vuodesta 1968 alkaen tapahtui merkittävää lisääntymistä, jäsenmäärän ollessa esim. vuonna 1981 lähes 800. Työttömien määrää alettiin kirjaamaan yhdistyksessä 80-luvulla. Luottamusmiesten ja yhdistysten puheenjohtajien, sihteerien ja tiedottajien monipuolinen koulutus alkoi 70-luvulla ●

Miksi naiset eivät osallistu yhdistystoimintaan? Tämä kysymys esitetään usein joko suoraan tai epäsuoraan sekä liittomme johtokunnan että eri yhdistysten kokouksissa. Siinä olisi kyllä vastattavaa kerrakseen, kun ei itseään tiedä, miksi ei kansaasiaria kiinnosta oman palkkatasonsa eikä ammattitaitonsakaan kohottaminen. Kuuluupa valitettavan, etteivät naiset tule edes johtokunnan kokouksiin, vaikka heille on sellainen leiviskä uskottu. Hyvät naiset, voiko tämä vitte pitää paikkansa? On kuitenkin väärin yleistää tätä kaikkiin yhdistyksiin, sillä on olemassa toimiviaakin naisia. Tiedän yhdistyksen, joka vaeltaa lapsenkengissä ensimmäisiä elinvuosiaan, mutta jonka naiset ovat olleet ainakin yhtä kiinteästi toiminnassa mukana kuin miehet. Yhdistyselämässä on paljon sellaista toimintaa, johon mies ei tule kiinnittäneeksi huomiotakaan, mutta jonka avulla nainen voi huomattavasti kohottaa yhdistyksen taloudellista asemaa ja saada toimintaan vilkkautta ja samalla kotoisuuden tunnetta. Edellämäinisemani pienen yhdistyksen naiset kohensivat tuntuvasti sen taloudellisesti vaikeaa asemaa muutamilla pikkuarpaisilla. Se ei vaatinut paljoa vaivaa eikä keneltäkään kovin suuria kustannuksia. Sen kun vain ostettiin joitakin sellaisia tarvikkeita,

joita jokainen olisi halunnut omakseen. Arvat meivät kuin leikitin kaupaksi. Yhdistyksen miesväki ei ollut vielä ehtinyt kuin haukkoa ilmaa (anteeksi, hyvät herrat) ja mieltiiä keinoja, joilla saataisiin kassaan paljon rahaa, mutta parempi pyy pivossa kuin j.n.e. Arpajaisista ei kuitenkaan saatu tarpeeksi rahaa, vaan päätettiin yrittää myyjäisiä. Kutsuttiin naisista uskollisimmat ompeluseuraan. Istuttiin muutama ilta vähälukuisina ja kudottiin sekä ommeltiin. Puhuttiin miesvälekin asiasta, laadittiin kiertokirje kaikille yhdistyksen jäsenille ja saatiin joku lahjoituskin. Ompeluilloista muodostui hauskoja, kotoisia iltahetkiä. Mikä emme yhtä hyvin voi kokoontua työskentelemään oman yhdistyksemme hyväksi siinä, kun usein autamme muita, meitä kauempaa sivuvia yhteiskunnallisia elimiä?

Pelkäävätkö naiset yleensä kokouksia ja kokousten henkeä, sillä kun pidetään varsinainen kokous, on siellä miesväki paremmin edustettuna kuin naiset. Tulee ajatelleeksi, että naiset eivät kenties uskalla tuoda esille mielipiteitään, koska yleisenä käsityksenä on, että mies, luomakunnan kruunu, on varustettu terävimmällä järjellä kuin nainnen. Alkää sitä peljättkö, hyvät tyttäreit, sillä kyllä ne miehietkin puhuvat kokouksissa aika paljon pötyä, joskus sellaista, että pienemmällä järjellä varustettu nainen olisi pitänyt parempana vaieta. (Anteeksi, herrat, tämä ei ole tarkoitettu Teille hansikkaan heitoksi.) Mukaan vain, naiset, jokaiseen yhdistyksen kokoukseen! Niissä valkenee moni asia, josta on ollut tietämätön tai epävarma, ja ainahan niissä jotain oppii. Oppii vähitellen käyttämään asiallisia puheenvuorojakia. Ja onhan ihmisen loppujen lopuksi niin itserakas olo, että hän mielellään kuuntelee omaa ääntään.

Istuipa kerran ravintolassa pöytäkunta herroja, ja siihen saapui samaan seuraan kuuluva, vähemmänkaunis, suurikokoinen nainen, istahti ja lausui: „Kyllä asia niin on, että nainen se pöydän kaunistaa.” Tähän minä lisäisin „ja yhdistyselämäkin kruunaa”.

„Työväestön” 1949 Nainen. *Karlsparit*

Uusi vuosituhat yhdisti tekniset ja teollisuustoimihenkilöt

Toimihenkilöunioni TU perustettiin vuonna 2001, kun Teknisten liitto (TL), Suomen Teollisuustoimihenkilöliitto (STL), Rakenusteknisten ammattiliitto (RAL) ja Svenska Tekniska Funktionärsförbundet i Finland (STAF) fuusioituivat. Rauman Tekniset r.y. muuttui vuonna 2001 Rauman Toimihenkilöt TU r.y.:ksi ja Rauman Teollisuustoimihenkilöiden yhdistys vuonna 2004 Rauman Seudun Toimihenkilöt TU ry:ksi. Rauman Toimihenkilöt yhdistyi samaisena vuonna Rauman Seudun Toimihenkilöihin. Yhdistymisten tarkoitus oli parantaa edunvalvontaa ja valvoa, että toimihenkilöt kuuluvat oikeaan liittoon, sillä työnantaja määrittää usein sopimusalan sattumanvaraisesti.

Rauman Seudun Toimihenkilöiden kokousta Prehuntuuli myytiin vuonna 2004. Yhdistys vuokrasi Oy Rauma Stevedoringilta 1.9.2004 alkaen väliaikaisen toimitilan, josta siirryttiin vuonna 2005 yhdistyksen hankkimaan toimitilaan Nortamontuvalle, Nortamonkatu 30. Tiloissa toimii edelleen juhluvuonna 2017 Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry. Niinikään Teknisten Ahteentupa myytiin vuonna 2004 ja yhdistyksen toiminta jatkui Pursilassa Oy Rauma Stervedoring Ltd:n tiloissa, kunnes yhdistymisten myötä siirryttiin myös Nortamontuvalle.

Yhdistyneiden toiminta lähti liikkeelle hieman nihkeästi ja yhteistoiminta johtokunnan jäsenten välillä ei aina oikein sujunut. Helmikuussa 2005 järjestetty Johtokunta polttopisteessä-kurssi auttoi ymmärtämään toinen toisiaan ja yhteistoiminnassa vallinnut kulttuuriero poistui. Jäsenistö osallistui erittäin aktiivisesti yhdistyksen tilaisuuksiin. Vuonna 2007 yhdistyksen jäsenmäärä oli lähes 1100. Tavoitteet vuodelle 2007 jäsenmäärän suhteen olivat 2% lisäys, luottamusmiesten lisääminen kolmella yhdistysten toimialueella ja TU-klubien perustaminen viidelle työpaikalle. Tavoitteet toteutuivat.

Raumanmeren Toimihenkilöt ja Rauman Seudun Toimihenkilöt yhteen vuonna 2010

Toimihenkilöunioni ja Ammattiliitto Suora sekä Mediaunioni yhdistyivät 11.12.2010 Ammattiliitto Pro:ksi. Toiminta Nortamontuvalla jatkuikin 15.3.2011 nimellä Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry. Uudet säännöt astuivat kuvioihin ja samassa virrassa muuttui entisen johtokunnan nimi hallitukseksi.

Yhteistyö sujui uusin voimin mallikkaasti, ja oli syytäkin. Rauman yrityselämää mustensivat lomautukset ja paperiteollisuuden näkymät synkkenivät vuoden lopulla. Joillakin aloilla tapahtui pirstymistä ja uusia työpaikkojakin syntyi.

2000

Telakan sulkeminen vuonna 2014 oli iso isku Rauman seudun työllisyydelle ja taloudelle

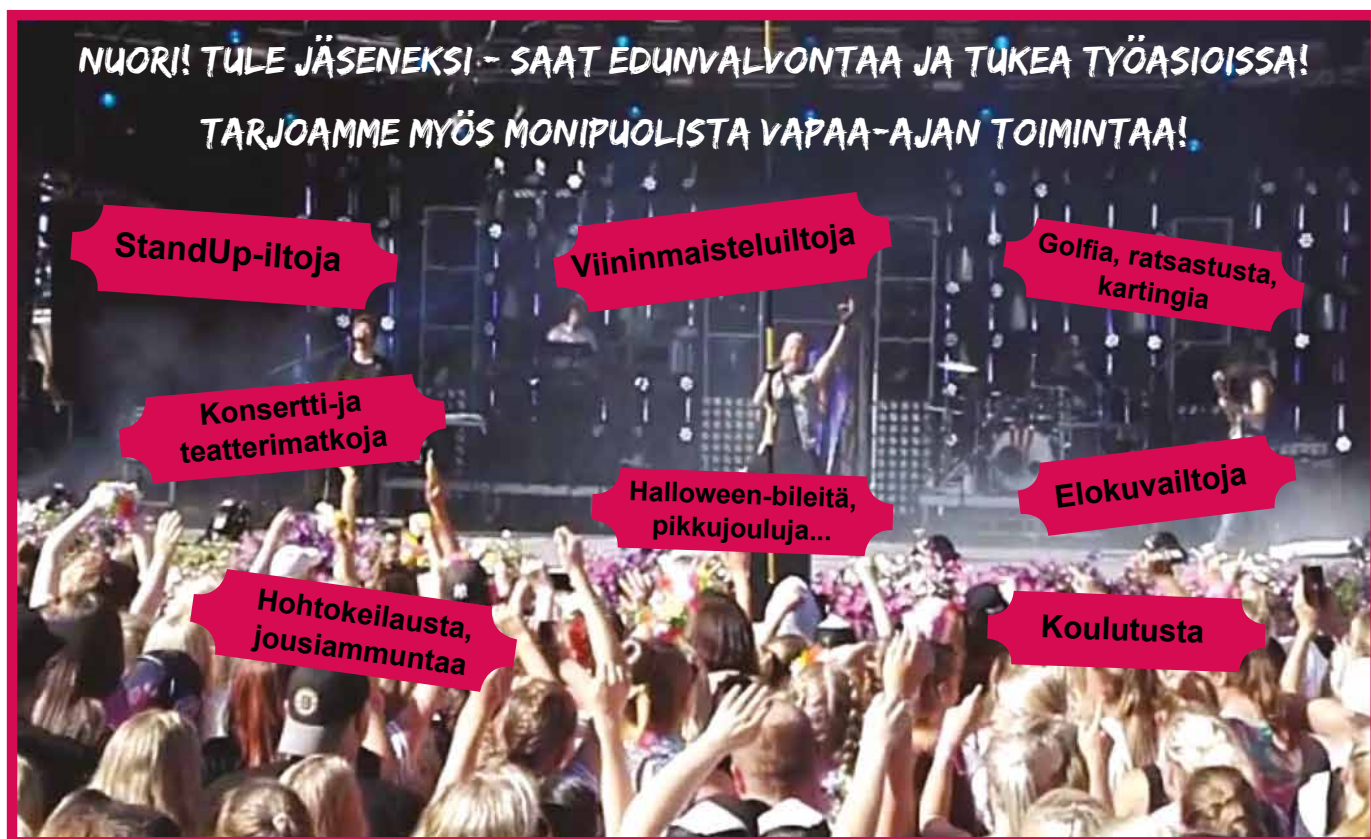
Vuosi 2010 oli jälleen synkkä työllisyyden kannalta. Uusista irtisanomisista uutisoitiin päivittäin, kuin myös lomautuksista. Erityisesti lakkotilanteet värjivät kulunutta vuotta. Lomautukset etenkin teknologiateollisuudessa, suunnittelussa ja konsultoinnissa värjivät vuosikymmenen alkua. UPM:n paperikone kolmosen sulkeminen vuonna 2013 oli merkittävä tapahtuma Raumalla. Vuosi 2014 toi mukanaan lomautusten ja irtisanomisten ohella yhden yhdistyksen historian ajan murheellisimmista uutisista Raumalla, kun korealaisten omistaman STX:n telakan portit sulkeutuivat. Menetyks löi suurta haikeutta ja toivottomuuden tunnetta, varsinkin noin 700 telakalla työskenteleville. Telakalta sai elantonsa myös saman verran meriteollisuuden satakuntalaisten alihankkijoiden palveluksessa olevaa työntekijää.

Liitto vaati irtisanottaville vahvaa muutosturvaa. Pro:n mukaan ongelmien kärjistyksen taustalla olivat pääosin korealaisen omistajayhtiön omistajien virheet. "Suomen telakoilla keskityttiin liian pitkään yhden laivatyyppin rakentamiseen yhdelle suurelle asiakkaalle", sanoi silloinen Pro:n puheenjohtaja Antti Rinne kannanotossaan.

Rauman kaupunki riensi nopeasti apuun telakan sulkeutuessa, panostaen Lakarin logistiikkakeskukseen ja ostaen telakan maa-alueen. Kaupunki lähti näin mukaan yhteistyöhankkeisiin, joilla telakka-alue saataisiin jälleen toimimaan. Vuonna 2015 alueella aloittikin toimintansa Seaside Industry Park, useiden yritysten alue, joka on luonut erityisosaamisineen uusia mahdollisuuksia Raumalla. Turun ja Helsingin telakat työllistävät myös raumalaisia osaajia.

pro

Toimintaa nuorisosta senioreihin

Keijo Jokila pitkään senioritoiminnan keulahahmo - kaikki alkoi Tornin kokouksesta

Keijo Jokilaa voidaan hyvällä syyllä kutsua Fiskarsin lahjaksi Raumalle, ajatellen hänen uraansa ay-aktiivina ja toimintaansa kolmannella sektorilla. Mies tuli paikkakunnalle vuonna 1974, aloitti työsuunnittelijana ja hetimiten myös yhdysmiehenä Lönnströmin ketjutehtaalla.

- Vuonna 1975 Kahvila Tornissa pidetty Rauman Teknisten vaalikokous veti paikalle 159 osallistujaa! Istuinpaikat lopuivat kesken. Tunnelma oli valtaisa – tuliti valituksi hallitukseen, jossa toimin sittemmin 10 vuotta puheenjohtajana. Teknisten liiton valtuustossa ja työsuojeluvaliokunnassa vierähti 12 vuotta ja STTK:n valtuustossakin 8 vuotta. Vuonna 2004 aukesi ura Teknisten veteraanien toiminnan vetäjänä.

Ketjutehdas siirrettiin aikanaan Köyliöön ja Keijo jatkoi työuraansa aina vuoteen 1997 asti.

Miestä ei pysäyttänyt työn loppuminen, vaan aktiivisuus suuntautui entistäkin enemmän ay-toimintaan ja myös kolmannelle sektorille, avuksi ja yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa. Vuosikymmeniä kestänyt senioritoiminnan kehittäminen ei ole ollut turhaa.

- Eläkeläisten porukka vähenee yhdistyksessä, harmittelee Keijo. Vuonna 2006 voimaan tulleen sääntömuutoksen jälkeen uudet eläköityvät eivät saa olla enää jäseninä, eli eläkeläisjäsenistömme vanhenee ja vähenee. Nykyiselläänkin senioritoiminta kerää tapahtumiin kymmeniä osallistujia, kun leparit, vaparit ja seniorit kolmesta yhdistyneestä yhdistyksestä starttaavat säännöllisesti senioreiden järjestämille tapahtumille, illanistujaisiin, retkille ja matkoille. Nortamontuvan isännöinti on kuulunut myös Keijolle pitkään ●

Keijon luotsaama suosittu senioritoiminta ei jäsenistön vähenemisestä kavahta.

Yhteisvoimin katse tulevaisuuteen

Kuluva vuosikymmen on tuonut yhdistykselle monia muitakin haasteita eikä vähiten laskeva suunta jäsenmäärän kohdalla. Jäsenistöä oli vuosikymmenen alun yhdistymisten ansiosta jopa 1600 ja juhluvuoden 2017 alussa noin 1100.

Esimerkiksi vuonna 2012 jäseniä oli toimikauden alussa 1355 ja lopussa 1326, suunta oli edelleen laskeva, vaikkakin yhdistyksessä toimi vuoden aikana erityinen jäsenhankintatiimi. Tiimi sai hankittua yhdistykseen uusia jäseniä 26, eläköityminen kuitenkin verotti jäsenmäärää entisestään. Laskeva suunta on luonut huolestuneita katseita tulevaisuuteen. Yhdistyksen toiminnan tehostaminen ei välttämättä riitä jäsenmäärän kasvattamiseen, sillä huomattavan suuri osuus jäsenkadosta syntyy lähivuosinakin eläköitymisistä.

Toimintamme antaa vertaistukea, luo uusia ystävyssuhteita, kouluttaa ja viihdyttää

Leena Yli-Nikkilä, Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry:n nykyinen varapuheenjohtaja, on toiminut hallituksessa vuodesta 2009 alkaen, puheenjohtajana vuosina 2010 – 2014, kunnes Petri Martinen siirtyi ohjaksiin.

Leena on toiminut myös aktiivisesti STTK:n keskusjärjestön Rauman paikallistoimikunnan puheenjohtajana ja aluejohtokunnassa sekä edunvalvonta- ja jäsenhankintatoimikunnan vetäjänä ja yhdistyksen tiedottajana.

- Yhdistys vei minut mukanaan alusta alkaen, toteaa Leena. - Kun päättyöläisenä sain tukea vahvalta järjestöltä sekä iloilta, aktiivisilta ja samanhenkisiltä ihmisiltä, oli helppo tehdä päätös. Päätin olla mukana, ottaa vastaan kaiken mitä ay-toiminta tarjoaa. Yhteisvoimin katsotaan tulevaisuuteen ja samalla kannustetaan muita mukaan jakamalla tietoa toiminnasta ja jäseneduista. Tilanteet työmarkkinoilla ovat muuttuneet ja yhdistystoiminta on elänyt ja seurannut tiiviisti tapahtumien mukana.

Yhdistyksen tiedotteita on lähetetty usealla kielellä mm. englanniksi sekä jopa puolaksi. Tosin puolaa ei Leena osannut vaan käytti Olkiluodossa työskentelevää puolalaista jäsentä apuna tulkkauksessa.

- Talvirieha ja hiihtokisat keräsivät kansainvälisen kilpailijajoukon ja tuloslistalla komeilivat myös yhdistyksemme ulkomaalaisjäsenien lasten nimet.

Yhdistyksen tarjonta jäsenilleen on ollut monipuolista. Koulutusta, tapahtumia ja toimintaa, mm. työnhaku-, vuosiloma-, neuvottelutaitokoulutusta, palkkaan, työn vaatavuuteen, työssä jaksamiseen ja hyvinvointiin liittyvää opastusta eli asiaa ja viihdettä sopivassa suhteessa.

- Tänä vuonna tehtiin matka Tallinnaan vuorovaikutus- ja esiintymistaitokoulutuksen kera ja elo-syyskuussa tehdään viinimatka 100-vuotisjuhlan kunniaksi Ranskan Alsaceen. Tapahtumat ovat keränneet runsaasti osallistujia ja huomiota jäsenien keskuudessa. Tämä on myös tuonut uusia jäseniä yhdistykseen, vaikka eläkkeellekin on jäänyt moni ●

2017

Yhdistymistunnelmia vuodelta 2011

Leenan lisäksi kuvassa
Rauman Seudun Toimihenkilöistä
Raimo Lehtonen (vas.)
ja Seppo Töllikkö

Ammattiyhdistysliike niin kansallisen kuin kansainvälisen oikeudenmukaisuuden ja ihmisarvoisen työelämän puolustaja

Puhuttaessa Rauman yhdistyksen historiasta on kuin puhuisin omasta tarinastani. Olen syntynyt, elänyt ja kasvanut lapsuuteni ja nuoruuteni Raumalla. Olen myös aloittanut niin työ- kuin ay-urani Raumalla, silloisessa Rauman Teknisissä.

Muistan hyvin sen päivän, kuinka Tekusta valmistumiseni jälkeen menin ensimmäiseen vakituiseen työpaikkaani suunnittelijaksi. Kaikki oli uutta, vakituinen työ, työkaverit – tai ei oikeastaan ihan kaikki, työmatkaa oli vain 100 metriä, joten työympäristö oli minulle tuttua. Työpaikalla ei ollut lainkaan luottamusmiestä, silloin puhuttiin yhdysmiehestä - ja kun yhdistyskin oli sitä usein kyselyt, niin tulin juuri sopivaan aikaan ja minusta tehtiinkin heti luottamusmies. Otin yhteyttä yhdistyksen sihteerin, eikä aikaakaan, kun huomasin olevani johtokunnassa ja itse sen sihteerinä. Tästä alkoi koko elämäni mittainen ura ensin ay-aktiivina työpaikalla ja yhdistyksessä, sen jälkeen aluetoiminnassa ja lopulta historian nuorimpana liittomme valtuustossa, kunnes 90-luvun puolivälissä siirryin liiton palvelukseen nykyiseen asiamiestyöhöni Turun aluetoimistoon.

Yhdistyksen toiminta oli jo tuolloin aktiivista ja palkitsevaa. Siinä oli hieno toimia, kiitos erityisesti silloisten vanhojen aktiivien ja hyvän yhteishengen. Suurin ero verrattuna nykyaikaan ei ole-

kaan itse toiminnassa, vaan käytännön asioiden hoidossa. Esimerkiksi toimiesani aikanaan yhdistyksen sihteerinä, pöytäkirjat kirjoitettiin kirjoituskoneella, sen jälkeen ne käytiin kopiaimassa ja postittamassa johtokunnalle. Pelkkä kopiaiminen kesti koko lauantaipäivän. Kaikki lähetettiin aina postitse, muuta vaihtoehtoa ei edes ollut ja jos ihminen piti tavoittaa, varminta oli lähettää hänelle kirje.

Myös siitä, kun tulin liittoon asiamieheksi, ajat ovat tosissaan muuttuneet. Silloin kukaan ei soittanut kännykkään, koska se oli niin kallista. Sähköposti oli, mutta sitä ei avattu edes joka kuukausi, koska kukaan ei lähettänyt siihen viestejä. Tietokoneet olivat, mutta tekstinkäsittelyohjelma oli ainoa, jota käytettiin. Ja nykyään suurin osa työtehtävistä tulee juuri näiden välineiden, joita ennen kukaan ei käyttänyt, kautta.

Olen pitkän ay-urani aikana saanut kokea ja nähdä kaikenlaista, isoimmat asiat ovat olleet isot lamat ja niitä seuranneet yt:t ja työttömyys. Yksittäisistä työhistoriani asioista en voi olla mainitsematta sanaa Olkiluoto, jossa huolehdin nyt toimihenkilöiden edunvalvonnasta ja teen työtä harmaan talouden estämiseksi.

Työelämä ja maailma muuttuvat, mukaan arkeen tulee yhä enemmän tekniikkaa ja sitä kautta työ ja kiire lisääntyvät ja tulevat kotiin, mutta siitä huolimatta ongelmat työpaikoilla tuntuvat olevan vuodesta toiseen samoja.

Kävin joulukuussa SASK:in opintomat-kalla Mosambikissa, yhdessä maailman köyhimmistä maista. Sen ay-liikkeen rooli työntekijöiden etujen ajajana hämmästyttää samankaltaisuudellaan meidän ay-liikkeemme kanssa. Heillä on luottamusmiehet, työehtosopimukset ja edunvalvontaa. He tapaavat ministereitä ja heitä kuunnellaan lakien valmisteluissa. Se missä erot ovat, ei olekaan siinä työssä, jota ay-liike tekee työntekijöiden aseman parantamiseksi, vaan siinä millaiset työehdot ja palkkaus maassa on.

Vaikka taloudelliset lähtökohdat poikkeavat, ongelmat ovat loppujen lopuksi samat, ovat olleet ja tulevat aina olemaankin. Ammattiliitot tekevät työtä pitääkseen huolta siitä, että työntekijöillä olisi mahdollisuus ihmisarvoiseen elämään, taloudellinen toimeentulo ja työpaikka. Maailmalla ay-liike on nimenomaan niin kansallisen kuin kansainvälisen oikeudenmukaisuuden ja ihmisarvoisen työelämän puolustaja. Moni väittää, että ay-liikkeen aika olisi ohi. Yli 20 vuoden työurani aikana olen jo ehtinyt nähdä kaikenlaista, mutta yksi asia on varmaa - sen aika ei ole ohi, tätä menoa se on vasta edessä. Näillä sanoilla haluan onnitella ja toivottaa pitkää ikää 100-vuotiaalle Rauman Seudun Toimihenkilöille – on hienoa olla teidän jäsenenne!

Petri Varjonen

**Ammattiliitto Pro, sopimusala-asiamies,
Turun aluetoimisto**

Yhdistysten historian kuvaukset ja aineisto perustuvat alkuosiltaan Salme Ruohosen 60-vuotishistoriikkiin Rauman Teollisuustoimihenkilöt r.y. 1917-1977 ja Salme Ruohosen 80-vuotishistoriikkiin Rauman Teollisuustoimihenkilöt ry. 1917- 1997 , Raimo Silvéniin Rauman Tekniset r.y.:n 35-vuotishistoriikkiin ajalta 1937-1972 , Markku Niemisen Rauman Tekniset ry:n 50-vuotishistoriikkiin, Markku Suikin ja Ilkka Ruudun Rauma-Repolan Tekniset r.y.:n 10v -historiikkiin ja erilaisiin dokumentteihin sekä Suomen historian tutkimiseen. Olen käyttänyt myös myöhemmiltä ajoilta toimintakertomusten aineistoa sekä saanut ajankuvia vuosikymmenien varrelta henkilöiltä, jotka ovat olleet pitkään aktiivisina yhdistyksien toiminnassa mukana.

Tutkittuani yhdistyksen historiaa ymmärrän selkeästi, mikä merkitys mukana olleilla ja mukana olevilla aktiiveilla on paikalliselle toiminnalle, myös lukien mukaan ne henkilöt, jotka ovat edustaneet yhdistystä mm. piiri- ja valtakunnan tasolla. Kaikkea arvokasta vuosikymmenien aikaista tietoa ja tunnelmia ei löydy kirjattuna ja alkuaikojen toimijoista ei kertojia enää ole. Toivon, että tämä juhlaulkaisu osaltaan täydentää historiankertomuksia yhteisistä hetkistä, yhteistyöstä ja tapahtumista raumalaisessa ansiokkaassa satavuotisessa ammattiyhdistystoiminnassa.

Lämmin kiitos kaikille juhlaulkaisun aineiston kokoamisessa avustaneille! Samalla minulla on oiva tilaisuus onnitella kunnioitettavan taipaleen askeltanutta yhdistystä ja toivottaa menestystä myös alkavalle uudelle vuosisadalle.

575 vuotta
Rauma

Suomen kolmanneksi vanhin kaupunki

Tullin kaffe

- PITOPALVELUA • KAHVIA
- UUNITUOREET LEIVONNAISET
- SALAATIT • LÄMMIN LÖUNAS
- KYSY GLUTEENITTOMIA LEIVONNAISIA

Tilauksesta herkut
kesän juhliin!

(02) 822 7678
(02) 533 4346

Kuninkaankatu 50
www.tullinkaffe.fi

SaTaxi

www.taxieurajoki.fi/sataxi

- Tilausajot
viihteelle ja vapaalle

- Viihtyisää ja luotettavaa
taksipalvelua

**TUNNELMALLINEN
VILLA LOKARI**

Tunnelmallinen juhlapaikka jopa 100 hengelle
kuohuvan kosken kupeessa historiallisessa
miljöössä, vain kävelymatkan päässä
Irlanteen kirkolta.

Ota yhteyttä: puh. 040 5161206
etappi@frescoravintolat.fi

www.frescoravintolat.fi

MATKAKAPOJAT

www.matkajojat.fi

Get Together.

oras

www.oras.com

Säästöpankki

Eurajoki - Rauma - Pori

ammattiliitto
pro

**Lämpimät
onnittelut
satavuotiaalle
Rauman Seudun
Toimihenkilöt Pro ry:lle!**

Proliitto.fi

HYVINVOINTIA
YDINSÄHKÖLLÄ

www.tvö.fi

TVO

Kukka - Shop
Rosa

Kukat arkeen ja juhlaan!

Kuninkaankatu 19, 26100 RAUMA • Puh. 02 822 5623
Mä-pe 9-17, la 9-14 • kukkashoprosa.com

***Tervetuloa Suomen
tyytyväisimpien
asiakkaiden joukkoon***

Turvan vakuutukset ovat pitkän päälle edullisia ja palvelu korkeatasoista. Turvalla on tutkitusti* Suomen tyytyväisimmät ja uskollisimmat asiakkaat, joiden mukaan Turvasta saa myös eniten vastinetta rahalle.

Nyt on hyvä hetki liittyä joukkoon, ota yhteyttä!

Jari Salmela, 040 531 1565

* EPSI Rating Vakuutus 2016 -tutkimus

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
www.turva.fi • puh. 01019 5110

T turva
Hymyile, olet Turvassa

Tule mukaan toimintaamme!

- ✓ Saat jäsenedut käyttöösi
- ✓ Työttömyysturva
- ✓ Maksuton oikeudellinen neuvonta, myös siviiliasioissa
- ✓ Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun palvelut työpaikalla
- ✓ Koulutusta, virkistystä ja yhdessäoloa

pro

Opiskelija, kerrytä työssä ollessasi työssäoloehto
jo opiskeluaikana, liity jäseneksemme!

Liity jäseneksi www.proliitto.fi

Katso myös www.protv.fi

protv

Rauman Seudun Toimihenkilöt Pro ry.

Nortamonkatu 30 26100 Rauma
www.proplus.fi/node/4129

 Find us on
Facebook

Vuokraamme toimistoamme yksityistilaisuuksiin
Yhteydenotot puh. 040-8383 877 / Keijo Jokila